

GAZETE MANŞETLERİNDE ŞİKE HABERLERİNİN ANLATIM DİLİ

Muhammet Fatih ALKAYIŞ

Özet: 31 Mayıs-25 Ağustos 2011 tarihleri arasında Fanatik, Foto Gol, Foto Maç, Fotospor gazeteleri her gün takip edilmiş ve çıkan şike haberleri sanatlı ve yalın anlatım özellikleri bakımından incelenmiştir. Çalışmamızın evrenini 31 Mayıs-25 Ağustos 2011 tarihleri arasında Fanatik, Foto Gol, Foto Maç ve Fotospor gazetelerinde yayımlanan bütün manşetler; örneklemini ise şikeyle ilgili gazete başlıkları oluşturmaktadır. Bu makalede, 2010-2011 futbol sezonunun hemen ardından, Türkiye’de yayımlanan gazetelerin manşetlerinden verilen futbolda şike haberlerinin okuyucuya aktarımında izlenen anlatım yolları ele alınmıştır.. Bunlar okuyucuya çeşitli deyim, terim, benzetme, kinaye ve kalıp sözlerle aktarılmıştır. Sonuçta, bu haberlerin aktarımında birbirinden farklı yollar izlenmiştir.

Anahtar kelimeler: Manşetler, şike haberleri, anlatım dili, futbol, gazete.

The Artistic Expression Ways of the Chicane News Given from Headlines

Abstract: The population of this study is comprised by all of the headlines of the newspapers Fanatik, Foto Gol, Foto Maç and Fotospor between 31 May 2011 and 25 August 2011; the core of this article is the headlines of the newspapers about the chicane. In this article, it is discussed that how the chicane news which were published on the newspapers in Turkey just after 2010-2011 football season were transmitted to the readers. The newspapers namely Fanatik, Foto Gol, Foto Maç, Fotospor have been examined day to day between 31 May 2011 and 25 August 2011, and the chicane news given from the banner headlines in these newspapers have been analysed in terms of artistic and simple expression characteristics. They were transmitted to the readers through idioms, terms, imitations, allusions and formulaic words. As a result, different ways were followed on the transmitting of chicane news at football.

Key words: Headlines, chicane news, expression language, football, newspaper.

Giriş

Futbol, ortaya çıktığı ilk günden bu yana Türkiye’de ve dünyada geniş kitlelerce ilgi duyulan bir spor dalıdır. “Topu kafa veya ayak vuruşları ile karşı kaleye çakma kuralına dayanan ve on birer kişilik iki takım arasında oynanan” (TS, 2005, s. 719) futbolun oyuncu ve taraftar ayağının yanında bir de basın boyutu vardır. “Halkın umumi sesi” (Besen, 1997, s. 6) olarak tanımlanan basın sayesinde birçok bilgi toplanır ve ilgili kesimlere iletilir. Basında siyasi, ekonomik, kültürel vb. konuların yanı sıra futbolla ilgili haberler de geniş yer bulur.

“Günümüzde haber iletiminin önemli bir bölümü gazete, radyo ve televizyon ile gerçekleşmektedir” (Yıldız-Ekin, 2005, s. 95).

Gazetelerde ve medyada kullanılan dil üzerine farklı görüşler vardır. Bir kısım, medyada kullanılan dilin düzgün ve sade olması gerektiğini; diğer kısım ise medyanın hayatın renklerini yansıtmayı gerektiğini ve bunun için hayatta/sokakta kullanımda olan argo vb. alt dillere başvurmadan geri kalmasının olanaksız olduğunu düşünmektedir (Yıldız-Ekin, 2005, s. 96).

İlk kitle iletişim aracı olan gazetenin¹ kendisine özgü bir anlatım dili vardır. Bu dil; bilim ve edebiyat dilinden veya günlük konuşmalarda kullandığımız dilden daha farklı bir yapıya sahiptir². Ülkemizde her gün binlerce kişi gazete okumakta ve birçok bilgiyi gazetelerden edinmektedir³. Gazetelerde kullanılan eksik ya da yanlış bir anlatımın yine binlerce insanı yanıltabileceği, yanlış yönlendirebileceği de herkesçe bilinen bir gerçektir⁴. “İletişimde en önemli unsur olan dil düzgün olmayınca, söylenen şey, söylenmek istenen şey olmaz.” (Örs, 2007, s. 2). Sağlıklı bir iletişim için anlaşılır bir dil şarttır.

Türkiye’de 2010-2011 futbol sezonu sona erdikten sonra futbolda şike iddiaları ortaya atılmış ve bu iddialar basında geniş yer bulmuştur⁵. Şikenin boyutları ve ortaya çıkardığı sonuçlar kadar, bu iddiaların gazeteler aracılığıyla okuyucuya aktarılış biçimi de dikkate değerdir. “Bir spor karşılaşmasının sonucunu değiştirmek için maddi veya manevi bir çıkar karşılığı varılan anlaşma” (TS, 2005, s. 1886) biçiminde tanımlanan şike (Fr. *chicqué*) genellikle spor dallarında kullanılan bir terimdir.

Çalışmada, Türk futbolunda şike iddialarının basına yansıdığı ilk tarih olan 31 Mayıs 2011’den⁶ Türkiye Futbol Federasyonu’nun şikeyle ilgili son kararını verdiği ve bunun basına yansıdığı 25 Ağustos 2011 tarihine kadarki süre içerisinde, Türkiye’de günlük olarak çıkarılmakta olan toplam dört spor gazetesi (Fanatik, Foto Gol, Foto Maç, Fotospor) taranmış ve elde edilen haberler sanatsal ve yalın anlatım özellikleri açısından incelenmiştir.

¹ Bk. Yıldız-Ekin, 2005, s. 95.

² Bk. Kâhya, 2008, s. 312.

³ Türkiye’de günlük 4,5 ila 5,5 milyon arası gazete basıldığı tahmin edilmektedir. (Gazetelerin satış oranları ve ayrıntılı bilgi için bk. www.serhatdundar.com)

⁴ Hemen her gün gazetelerde ve televizyonların haber başlıklarında kelimelerin birbirleriyle karıştırıldığını ve haberlerin yanlış aktarıldığını görmekteyiz. Sanki normal kullanım buymuş gibi ulu orta tekrar edilen bu tür hatalar, aslında Türkçeye kurşun sıkmadır (bk. Develi, 2007, s. 182).

⁵ Bk. Makalenin ekinde verilen ve söz konusu tarihleri kapsayan “Gazetelerde Çıkan Şike Haberlerinin Listesi” başlıklı bölüm.

⁶ “Ortalık Karıştı” 31 Mayıs 2011, Fanatik, s.1. (Manşetin açıklaması için bk. Gazetelerde Çıkan Şike Haberlerinin Listesi başlıklı bölüm)

Makalemizin Değerlendirme kısmında yalnızca manşetten⁷ verilen haberler ele alınmış; yapılan açıklama ve yorumlar incelemeye dâhil edilmemiştir. Çalışmamızın sonunda yer alan Gazetelerde Çıkan Şike Haberlerinin Listesi bölümünde ise şike haberlerinin tamamı (Manşetler ve açıklamalar olmak üzere) tarih sırasına göre bir arada verilmiştir.

Değerlendirme

Gazete manşetleri, sanatlı anlatımın çok sık kullanıldığı yerlerdir (Yıldız-Ekin, 2005, s. 93). Gazeteler, manşet seçiminde edebî sanatlara⁸ yer verdikleri ölçüde ilgi çeker ve beğenilirler. “Edebî metinlerin ayrılmaz bir parçası olan edebî sanatlar” (Bayram, 2009, s. 145) sadece edebiyatın değil; aynı zamanda eğitim, kültür siyaset gibi alanların ve özellikle de gazeteciliğin vazgeçilmez başvuru kaynaklarıdır. Seçilen başlıklar okuyucuya sevimli, sanatlı, derin anlamlı geldiği ölçüde gazete başarılı bulunacaktır (Develi, 2007, s.70).

Şike haberlerinin manşetten aktarımında, bir kısmı sanatlı olmak üzere çeşitli yollar izlenmiştir. Bunları öncelikle şu başlıklar altında tasnif edip, daha sonra ayrıntılı ele alabiliriz⁹: Kinayeli Aktarmalar, Deyimlerle Yapılan Aktarmalar, Kalıp İfadelerle Yapılan Aktarmalar, Terimlerle Yapılan Aktarmalar, Benzetmelerle Yapılan Aktarmalar, Zaman Kaymasına Uğramış Aktarmalar, Eksilteli Aktarmalar, Tamlamalarla Yapılan Aktarmalar, Dinlemeye / Kayıtlara Takılan İfadeler, Yinelenen Kavramlar, Birlik ve Kararlılık Mesajları.

Kinayeli Aktarmalar

Bir sözü gerçek anlamının dışında mecazlı kullanma sanatına kinaye denir (Parlatır, 2009, s. 910). Aşağıdaki gazete haberlerinde kelimelerin gerçek anlamlarından ziyade, mecazlı bir anlatım tarzı öne çıkarılmıştır. “Düğmeye basmak, frene basmak, ağlamak, topu taca atmak, top federasyonda” gibi kinayeli anlatımların yanı sıra, “Azizsilin’di”¹⁰ ve “Dalgada Emre Gel-Git’i”¹¹ sözlerinde kullanılan kesme işaretleriyle de kinaye sağlanmıştır.

Örnekler:

DÜĞMEYE BASILDI

(01 Haziran 2011, Foto Maç, s.1)

FEDERASYON FRENE BASTI

(07 Temmuz 2011, Fanatik, s.1)

⁷ Manşet: Gazetelerin ilk sayfasına iri puntolarla konulan başlık (TS, 2005, s. 1341).

⁸ Edebî sanatlarla ilgili ayrıntılı bilgi için bk. Levend, 1984, ss. 479-489.

⁹ Bu sınıflandırma, makalenin yazarı tarafından oluşturulmuştur.

¹⁰ Ayrıntılı bilgi için bk. Makalemizin bir sonraki bölümünde yer alan 11 Temmuz 2011, Foto Gol manşet ve açıklaması.

¹¹ Ayrıntılı bilgi için bk. Makalemizin bir sonraki bölümünde yer alan 03 Ağustos 2011, Foto Gol manşet ve açıklaması.

FENERBAHÇE AĞLIYOR

(11 Temmuz 2011, Fotospor, s.1)

TFF TOPU TACA ATTI

(20 Temmuz 2011, Foto Maç, s.1)

TOP FEDERASYONDA

(15 Ağustos 2011, Foto Gol, s.1)

AZİZSİLİN'Dİ

(11 Temmuz 2011, Foto Gol, s.1)

DALGADA EMRE GEL-GİT'İ

(03 Ağustos 2011, Foto Gol, s.1)

Deyimlerle Yapılan Aktarmalar

Deyimler “genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, ilgi çekici bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbekleri” olarak bilinir (TS, 2005, s. 517). Bir toplumun gelenek-görenekleri, yaşam tarzı, doğayı algılama biçimi vb. konularda önemli ipuçları veren deyimler bir dilin zenginlik ve gelişmişliğinin en önemli ölçütlerindedir (Aksan, 2003, s. 36).

Türkçede deyimler biçim özellikleri bakımından üç bölükte düşünülebilir:

- 1) İki ya da daha fazla sözcüğün bir araya geldiği ve herhangi bir öbek türünde (ad tamlaması, sıfat tamlaması, edat öbeği vb.) olanlar; 2) Sonu mastarla bitenler; 3) Cümle biçiminde olanlar (Yüceol Özezen, 2001, s. 872).

Çalışmanın örnekleminde “ayakta tutmak¹², dananın kuyruğu kopmak”¹³ ve “kına yakmak”¹⁴ olmak üzere üç tane deyim kullanılmıştır. Biçim özellikleri açısından incelendiğinde ayakta tutmak deyimi bir yer tamlayıcısı (dolaylı tümleş) ve bir eylemden¹⁵; “dananın kuyruğu kopmak” deyimi bir belirtili isim tamlaması ve bir eylemden; “kına yakmak” deyimi ise bir belirtisiz nesne ve bir eylemden oluşmuştur.

Örnekler:**BENİ TARAFTAR AYAKTA TUTUYOR**

(25 Temmuz 2011, Foto Gol, s.1)

DANANIN KUYRUĞU KOPUYOR

(15 Ağustos 2011, Fanatik, s.1)

FENERBAHÇE DÜŞMANLARI, KINA YAKIN

(25 Ağustos 2011, Fotospor, s.1)

¹² Bir şeyin bozulmasına, yıkılmasına, çökmesine engel olmak (bk. TDK, Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü).

¹³ Sonunda beklenen veya korkulan bir sonuç ortaya çıkmak (bk. Parlatur, 2007, s. 276).

¹⁴ Düşmanımızın istediği şeydi bu, felaketimize sevinisin, düğün bayram etsin (bk. Aksoy, 1993, s. 927).

¹⁵ Bk. Maltepe, 1997, s. 34.

Kalıp İfadelerle Yapılan Aktarmalar

“Bilindiği gibi, her toplumda belli durumlar için söylenmesi gelenek olmuş sözler, duyguları açığa vuran kalıplar, çeşitli klişeler vardır” (Aksan, 1999, s. 163). Şike haberlerinin aktarımında bazı kalıp ifadelerin kullanıldığı görülmektedir. Bunlar; tamlama biçiminde kurulan “kaderin cilvesi, yargısız infaz, kader anı, yerli malı” sözleri ile cümle biçiminde kurulan “gereği düşünüldü¹⁶, tadilat nedeniyle kapalıyız¹⁷” ifadeleri ve yabancı filmlerin sonunda görmeye alıştığımız “The End” kalıbıdır.

Örnekler:

KADERİN CİLVESİ

(06 Temmuz 2011, Fotospor, s.1)

THE END

(09 Temmuz 2011, Foto Maç, s.1)

İlk Tepki Yönetimden: YARGISIZ İNFAZ

(10 Temmuz 2011, Fanatik, s.1)

FB Yönetimi İsyana Etti: YARGISIZ İNFAZ

(10 Temmuz 2011, Foto Gol, s.1)

CENEVRE’DE KADER ANI

(18 Temmuz 2011, Foto Maç, s.1)

UEFA: GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

(19 Temmuz 2011, Foto Maç, s.1)

TADİLAT NEDENİYLE KAPALİYİZ

(19 Temmuz 2011, Fanatik, s.1)

YERLİ MALI, YURDUN MALI

(01 Ağustos 2011, Foto Gol, s.1)

Terimlerle Yapılan Aktarmalar

Terimler, “bir bilim, sanat, meslek dalıyla veya bir konuyla ilgili özel ve belirli bir kavramı karşılayan kelimelerdir” (TS, 2005, s. 1959). “Eskiden *ıstılah* adıyla bilinen terimler, umumi veya adi kelimelerden farklı” kavramlardır (Zülfikar, 1991, s. 20). Şike haberlerinin aktarımında bazı terimlere yer verilmiştir. Bunlar, genellikle spor karşılaşmalarında kullanılan *devre* kelimesi ile polis operasyonlarının sayısını ve derinliğini ifade eden *dalga* kelimesidir.

Örnekler:

ŞİKE OPERASYONUNDA 2.DEVRE

(12 Temmuz 2011, Fanatik, s.1)

3.DALGA GELİYOR

¹⁶ Mahkeme kararları açıklanırken kullanılan kalıp bir ifade.

¹⁷ Tadilatı ifade eden teriminin camlarına asılan bir bilgilendirme notu.

(14 Temmuz 2011, Foto Gol, s.1)

ŞİKE SORUŞTURMASINDA 3.DALGA

(18 Temmuz 2011, Fanatik, s.1)

Benzetmelerle Yapılan Aktarmalar

Bir şeyin niteliğini anlatmak için o niteliği eksiksiz taşıyan bir şeyi örnek olarak gösterme işine benzetme denir (TS, 2005, s. 245). Şike haberlerinin aktarımında iki tane benzetme örneğine yer verilmiştir. Her iki örnekte de benzetme gizil olarak yapılmıştır. Buradaki benzetme unsurlarından biri “altın” (beşi bir yerde¹⁸), biri de “korkunç bir film”.

“Beşi bir yerde” örneğinde benzeyen unsur haberin fotoğrafında yer alan beş kişilik kurul¹⁹, benzetilen unsur ise beşibirlik, yani altındır. “Korkunç bir film” örneğinde benzeyen unsur şike, benzetilen unsur ise bir film. Ayrıca, burada benzetmenin derecesini artırmak için “korkunç” sözü kullanılmıştır. Görüldüğü gibi, her iki başlıkta da benzeyen unsurlar verilmemiş, sadece benzetilen unsurlar belirtilmiştir²⁰.

Örnekler:

BEŞİ BİR²¹ YERDE

(21 Temmuz 2011, Fanatik, s.1)

KORKUNÇ BİR FİLM

(14 Ağustos 2011, Foto Gol, s.1)

Zaman Kaymasına Uğramış Aktarmalar

Çekimli bir fiilin, aldığı zaman ekine göre bildirmesi gereken zaman dışında bir zamanı göstermesi ve bundan doğan anlam kaymasına filde zaman kayması denir (Korkmaz, 2007, s. 93). Şike haberlerinin aktarımında zaman kaymasına uğramış beş tane başlık tespit edilmiştir. Bunların hepsinde de yüklem şimdiki zaman eki almış olmasına rağmen, bu cümlelerin tamamı gelecek zaman anlamı taşımaktadır.

Örnekler:

3.DALGA GELİYOR (gelecek)

(14 Temmuz 2011, Foto Gol, s.1)

¹⁸ Kadınların süs için takındıkları, beş altın lira değerinde olan altın, beşibirlik (bk. TS, 2005, s. 251).

¹⁹ TFF Etik Kurulu Üyeleri.

²⁰ Teşbihin (benzetmenin) iki temel unsurundan müşebbeh (benzeyen) ve müşebbehün bih (kendisine benzetilen)’ten birinin doğrudan ya da dolaylı olarak söylenerek, kaldırılan kısmının kastedilmesiyle meydana gelen edebi sanata istiare denir (bk. Saraç, Y.; Güner, A., 2009, s. 175).

²¹ “Bir” anlamında kullanılan “bi” kelimesi, gazete başlığında bu şekilde geçmektedir.

BEŞİKTAŞ KUPAYI İADE EDİYOR (edecek)

(15 Temmuz 2011, Foto Maç, s.1)

KOCAMAN BIRAKIYOR (bırakacak)

(30 Temmuz 2011, Foto Gol, s.1)

KİMSE DÜŞMÜYOR (düşmeyecek)

(13 Ağustos 2011, Fotospor, s.1)

DANANIN KUYRUĞU KOPUYOR (kopacak)

(15 Ağustos 2011, Fanatik, s.1)

Eksiltili Aktarmalar

Genellikle günlük konuşmalarda yer alan ve bazı öğeleri kesilerek söylenip dinleyenin anlayışına bırakılan veya fiili kullanılmadan yargı bildiren cümlelere eksiltili (eksiltimli) cümle denir (Korkmaz, 2007, s. 82). Anlatımda kolaylık sağladığı için²² basın dilinde bu yönteme sıkça başvurulur. Şike haberlerinin aktarımında yüklemi, öznesi, nesnesi, yer tamlayıcısı ve zarfı eksiltili olan başlıklar kullanılmıştır:

Yüklemi Eksiltili Olanlar:

TÜRK FUTBOLUNDA DEPREM, YILDIRIM'A ŞİKE GÖZALTISI

(04 Temmuz 2011, Foto Gol, s.1)

OPERASYON FENER'E

(04 Temmuz 2011, Fotospor, s.1)

ŞİKE OPERASYONUNDA 2.DEVRE

(12 Temmuz 2011, Fanatik, s.1)

ÖZGENER VE ŞENER SERBEST

(13 Temmuz 2011, Fanatik, s.1)

SERDAR ADALI VE TAYFUR HAVUTÇU İÇİN TUTUKLAMA TALEBİ

(14 Temmuz 2011, Fanatik, s.1)

KUPA İADE

(15 Temmuz 2011, Foto Gol, s.1)

CENEVRE'DE KADER ANI

(18 Temmuz 2011, Foto Maç, s.1)

ŞİKE SORUŞTURMASINDA 3.DALGA

(18 Temmuz 2011, Fanatik, s.1)

TARİHİ HATAYA DİKKAT

(19 Temmuz 2011, Fotospor, s.1)

ERTELEME

(20 Temmuz 2011, Foto Gol, s.1)

AZİZ YILDIRIM BUGÜN MAÇTA

(21 Temmuz 2011, Fotospor, s.1)

²² Bk. Korkmaz, 2007, s. 81. (Ayrıca, "eksiltili cümle" terimi için başka bir kaynakta "kesik tümce" ifadesi geçmektedir) bk. Eker, 2010, s. 422.

1 MİLYON İMZA

(27 Temmuz 2011, Foto Gol, s.1)

KARAR 15 AĞUSTOS'TA

(27 Temmuz 2011, Foto Maç, s.1)

BEN O BAŞKANIN...

(30 Temmuz 2011, Foto Maç, s.1)

UĞUR BORAL'A ŞİKE DAYAĞI

(31 Temmuz 2011, Foto Maç, s.1)

DALGADA EMRE GEL-GİT'İ

(03 Ağustos 2011, Foto Gol, s.1)

YILDIRIM İÇİN METRİS'E

(07 Ağustos 2011, Fotospor, s.1)

YOLA DA TARTIŞMAYA DA BEKLEMeye DE DEVAM

(16 Ağustos 2011, Fanatik, s.1)

NE DEDİYSEK O

(16 Ağustos 2011, Fotospor, s.1)

Öznesi Eksiltili Olanlar:**TUTUKLANDI**

(11 Temmuz 2011, Fanatik, s.1)

HAYALDİ, KÂBUS OLDU

(07 Ağustos 2011, Foto Gol, s.1)

Nesnesi Eksiltili Olanlar:**DÜŞÜRMEYİN**

(31 Temmuz 2011, Fotospor, s.1)

Yer Tamlayıcısı ve Zarfı Eksiltili Olanlar:**TAKIM KALMAZ**

(05 Ağustos 2011, Fotospor, s.1)

Tamlamalarla Yapılan Aktarmalar

Şike konusunu ele alan bazı gazete başlıkları isim veya sıfat tamlaması biçiminde kurulmuştur. İsim tamlaması; ilk kelimenin ilgi eki, ikinci kelimenin iyelik eki almış olduğu belirtili isim tamlaması ile birinci ögenin ek almayıp ikinci ögenin iyelik eki almış olduğu belirtisiz isim tamlaması olmak üzere iki türdür (Demir ve Yılmaz, 2003, s. 202). Sıfat tamlaması ise tamlayanın ve tamlananın herhangi bir çekim eki almadığı, tamlayanın tamlananı nitelediği kelime gruplarıdır (Demir ve Yılmaz, 2003, s. 204). Tamlama biçiminde kurulmuş başlıklar şunlardır:

İsim Tamlaması Biçiminde Olanlar: Belirtili isim tamlaması**KADERİN CİLVESİ**

(06 Temmuz 2011, Fotospor, s.1)

AZİZ YILDIRIM'IN EN ZOR SINAVI

(09 Temmuz 2011, Fanatik, s.1)

YURDUN MALI

(01 Ağustos 2011, Foto Gol, s.1)

Belirtisiz isim tamlaması**AZİZ YILDIRIM DEPREMİ**

(09 Temmuz 2011, Foto Gol, s.1)

YERLİ MALI

(01 Ağustos 2011, Foto Gol, s.1)

KARAR GÜNÜ

(15 Ağustos 2011, Foto Maç, s.1)

Sıfat Tamlaması Biçiminde Olanlar:**TARİHÎ ŞİKE OPERASYONU**

(04 Temmuz 2011, Fanatik, s.1)

YARGISIZ İNFAZ

(10 Temmuz 2011, Fanatik, s.1)

1 MİLYON İMZA

(27 Temmuz 2011, Foto Gol, s.1)

KONVOYLU İSYAN

(08 Ağustos 2011, Foto Gol, s.1)

KORKUNÇ BİR FİLM

(14 Ağustos 2011, Foto Gol, s.1)

TARİHÎ KARAR

(16 Ağustos 2011, Foto Gol, s.1)

Dinlemeye / Kayıtlara Takılan İfadeler

Bunlar, gazetelere yansıyan şike anlaşmalarını, şifreli konuşmaları, yetkili kişiler arasında geçen diyalogları kapsayan ifadelerdir. Bunlardan ikisi emir²³, ikisi görülen geçmiş zaman²⁴, biri de gereklik kipiyle²⁵ kurulmuştur. Ayrıca dördü kurallı, biri de devrik cümle yapısındadır.

²³ Emir kipi; şart, istek, gereklik kipleriyle birlikte “Tasarlama Kipleri” başlığı altında ele alınmaktadır (bk. Ergin, 1992, s. 289).

²⁴ Görülen geçmiş zaman kipi; geniş zaman, şimdiki zaman, öğrenilen geçmiş zaman ve gelecek zaman ile birlikte “Bildirme Kipleri” başlığı altında ele alınmaktadır (bk. Ergin, 1992, s. 289).

²⁵ Gereklik kipi genelde “-malı, -meli” ekiyle kurulur (bk. Bozkurt, 1999, s. 268). Ancak bazen “lazım” kelimesi kullanılarak da gereklik anlamı sağlanabilir.

Örnekler:

PARANIN YARISINI VERMEYİN (05 Temmuz 2011, Fanatik, s.1)

Öge dizilişi yönünden kurallı olan bu cümlede fiil, çokluk ikinci şahıs emir kipiyle çekimlenmiştir.

BELLİ ETMEDEN BİZE YARDIM ETSİN (05 Temmuz 2011, Foto Maç, s.1)

Öge dizilişi yönünden kurallı olan bu cümlede birleşik fiil²⁶, teklik üçüncü şahıs emir kipiyle çekimlenmiştir.

3 TARLAYI SÜRDÜK (08 Temmuz 2011, Foto Maç, s.1)

Öge dizilişi yönünden kurallı olan bu cümlede fiil, görülen geçmiş zaman eki ile çokluk birinci şahıs ekini almıştır.

BEŞİKTAŞ'I DA KURTARDIK SAYENDE (17 Ağustos 2011, Foto Maç, s.1)

Öge dizilişi yönünden devrik olan bu cümlede fiil, görülen geçmiş zaman eki ile çokluk birinci şahıs ekini almıştır.

TEŞEKKÜR ETMELERİ LAZIM (17 Ağustos 2011, Foto Maç, s.1)

Öge dizilişi yönünden kurallı olan bu cümlede gereklik anlamı, çokluk üçüncü şahıs ekiyle sağlanmıştır.

Yinelenen Kavramlar

Futbolda şike haberleriyle ilgili olarak gazete manşetlerinde bazı kavramların yinlendiği görülmektedir. Bu kavramları ve bunların kaç kez geçtiğini bir tablo hâlinde aşağıda gösterebiliriz:

bomba	2	isyan	3
delil	2	kupa	3
eyvah	2	karar	4
federasyon	2	operasyon	4
futbol	2	tarafdar	4
iade	2	tutuklama	4
kader	2	deprem	5
ortalık	2	lig	5
tepki	2	erteleme	6
yönetim	2	düşme	7
dalga	3	şike	12
gözaltı	3		

Tabloda da görüldüğü gibi üzerinde en çok durulan kavramlar sırasıyla “şike, düşme, erteleme, lig ve deprem” kelimeleridir. *Şike* kelimesi konunun kendisini, *düşme* ve *erteleme* kelimeleri şikenin doğuracağı sonuçları, *lig* kelimesi maç

²⁶ Birleşik fiil: Ad soylu bir kelime ile “etmek, eylemek, olmak” yardımcı fiillerinin birleşmesinden veya birer sıfat fiil ya da zarf fiil ekleriyle birbirine bağlanmış iki ayrı fiil şeklinin anlamca kaynaşmasından oluşmuş fiil türü (Korkmaz, 2007, s. 46).

takvimini, *deprem* kelimesi ise şike sürecinde alınan bazı kararların kamuoyunda yarattığı etkiyi ortaya koymak amacıyla kullanılmıştır.

Birlik ve Kararlılık Mesajları

Bu haberler, futbolda şike iddiaları kapsamında yaşanan gözüktü ve tutuklamalara rağmen, bazı kulüp yönetimleri ve taraftarların almış oldukları ortak kararları ve kendi takımlarına verdikleri destekleri içeren ifadelerdir.

Örnekler:

BERABER GELDİK, BERABER GİDERİZ

(23 Temmuz 2011, Foto Gol, s.1)

BİZİ KİMSE YOK EDEMEZ

(24 Temmuz 2011, Fanatik, s.1)

FENER'İ 1 GÜNDE YIKAMAZSINIZ

(24 Temmuz 2011, Foto Gol, s.1)

DARAĞACINDA OLSAK BİLE SON SÖZÜMÜZ: AZİZ YILDIRIM

(14 Ağustos 2011, Fanatik, s.1)

Sonuç

Basının temel işlevleri arasında halkı çeşitli konularda bilgilendirmek gelir. Bu işlevi yerine getiren en önemli yayın organlarından biri de gazetelerdir. Gazete ve okur arasında sağlıklı bir iletişimin kurulabilmesi için, doğru ve anlaşılır bir dil kullanılması gerekmektedir.

Türkiye’de 2010-2011 futbol sezonunun hemen ardından ortaya atılan şike iddiaları basında geniş yer bulmuş ve bu iddiaların aktarılışında Türkçenin zenginliklerinden yararlanılmıştır. Gazetelerde yer alan futbolda şike haberlerinin okuyucuya verilişinde her zaman tek tip bir aktarma yöntemine bağlı kalınmamış; çeşitli terim, deyim ve benzetmeler kullanılarak farklı ifade yolları da izlenmiştir. Kimi zaman dolaylı, süslü, kinayeli anlatımlara başvurulurken kimi zaman da yalın ve doğrudan ifadeler tercih edilmiştir. Bunun yanında, haberlerin aktarımında okuyucunun dikkatini çekmek amacıyla bazı kavramların birçok kez manşet yapıldığı da görülmüştür. Kısacası gazeteler, futbolda şike haberlerinin aktarımında Türk dilinin anlatım gücü ve çeşitli inceliklerini kullanarak okuyucularını bilgilendirmişlerdir.

Gazetelerde Çıkan Şike Haberlerinin Listesi (Manşetler ve Açıklamalar)

Bu bölümde, 31 Mayıs-25 Ağustos 2011 tarihleri arasında Fanatik, Foto Gol, Foto Maç ve Fotospor gazetelerinin şike iddialarıyla ilgili olarak attıkları manşetler ve bunlara ilişkin açıklamalar, tarih sırasına göre bir arada verilmiştir.

31 Mayıs 2011

ORTALIK KARIŞTI

(Emre Belözoğlu'nun Ankaragücü maçı öncesi rakip takım oyuncusu Kaan Söylemezgiller'e yolladığı iddia edilen mesajlar ortaya çıktı, yer yerinden oynadı!)

Fanatik

01 Haziran 2011

DÜĞMEYE BASILDI

(Federasyon "Mesajcılar" İçin Soruşturma Kararı Aldı).

Foto Maç

04 Temmuz 2011

TARİHİ ŞİKE OPERASYONU

(Türk Futbolu Pazar sabahına tüyleri diken diken eden bir operasyonla uyandı. Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım başta olmak üzere futbol camiasının önemli isimleri gözaltına alındı).

Fanatik

TÜRK FUTBOLUNDA DEPREM, YILDIRIM'A ŞİKE GÖZALTISI

Foto Gol

DEPREM

(Aziz Yıldırım Gözaltına Alındı).

Foto Maç

OPERASYON FENER'E

(Tarihî şike soruşturması Fenerbahçe'yi sarstı).

Fotospor

05 Temmuz 2011

İŞTE SIZAN İLK RESMÎ KAYITLAR: "PARANIN YARISINI VERMEYİN"

(Aziz Yıldırım, İlhan Ekşioğlu aracılığıyla Buca maçı için Bucasporlu oyuncular üzerinden şike yapılması için talimat verdi. Ankaragücü maçı 6-0 bitince şike parasının yarısının verilmemesini istedi).

Fanatik

ÇALKANTILAR SÜRÜYOR, GÖZALTILAR DEVAM EDECEK

(İbrahim Akın ve Yılmaz Vural ifadeye çağrıldı).

Foto Gol

BELLİ ETMEDEN BİZE YARDIM ETSİN

(Yıldırım'dan Sivas maçı için talimat).

Foto Maç

KRİTİK GÜN YARIN

(İfadeleri alınan 20 kişi bugün, diğerleri yarın Adliyeye sevk edilecek).

Fotospor

06 Temmuz 2011

BOMBA PATLIYOR

(Seçilir seçilmez bombayı kucağında bulan Mehmet Ali Aydınlar, 15 Temmuz'a kadar Türk futbol tarihinin en kritik kararlarını vermek zorunda).

Fanatik

KAOS BİTMEZ

(Şike operasyonu sürüyor).

Foto Gol

BOMBAYI KUCAĞIMA KOYDUNUZ, BİZ ŞİMDİ NE YAPACAĞIZ?

(Emniyet Müdürü Çapkın'ın Aydınlar'a verdiği sunumu Foto Maç ele geçirdi).

Foto Maç

KADERİN CİLVESİ

(Aziz Yıldırım'dan sonra Fenerbahçe olması beklenen Mehmet Ali Aydınlar, yıllarca yöneticiliğini yaptığı, sponsoru olduğu takımının küme düşüp düşmeyeceğine karar verecek).

Fotospor

07 Temmuz 2011

FEDERASYON FRENE BASTI

(Başkan Mehmet Ali Aydınlar'ın önceki günkü sözlerinin ardından FB ile ilgili 15 Temmuz'a kadar karar çıkması bekleniyordu. Bu konuda dün sürpriz bir gelişme yaşandı. Ayrıca Süper Lig'in 5 Ağustos'ta başlaması da zora girdi).

Fanatik

İSTANBUL EMNİYETİNE GÖRE 19 MAÇTA ŞİKE VAR

Foto Gol

BU LEKEYİ TEMİZLEYİN

(Başbakan'dan tarihî şike operasyonu ile ilgili çarpıcı mesaj).

Foto Maç

08 Temmuz 2011

3 TARLAYI SÜRDÜK

(Polisin Aziz Yıldırım'a yönelttiği, ancak cevap alamadığı soruları açıklıyoruz).

Foto Maç

09 Temmuz 2011

AZİZ YILDIRIM'IN EN ZOR SINAVI: 12 SAAT 300 SORU

Fanatik

AZİZ YILDIRIM DEPREMİ

(Şike soruşturmasında Savcı Mehmet Berk'e ifade veren Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım, tutuklanma talebiyle mahkemeye sevk edildi. Kanarya iyice karıştı).

Foto Gol

THE END

(Savcı, Aziz Yıldırım'ın da tutuklanmasını istedi).

Foto Maç

FENERBAHÇE TARAFTARI SORUYOR: NEDEN?

Fotospor

10 Temmuz 2011

İLK TEPKİ YÖNETİMDEN: YARGISIZ İNFAZ

İKİNCİ TEPKİ TARAFTARDAN: DARAĞACINDA OLSAK BİLE SON
SÖZÜMÜZ FENERBAHÇE

Fanatik

FENERBAHÇE YÖNETİMİ İSYAN ETTİ: YARGISIZ İNFAZ

Foto Gol

BANA YASADAN ÖNCEKİ 9 MAÇI SORMAYIN

(Aziz Yıldırım'ın Savcılık ifadesini Foto Maç ele geçirdi).

Foto Maç

FENERBAHÇE TARAFTARI SORUYOR: NEDEN - 2

Fotospor

11 Temmuz 2011

TUTUKLANDI

(Bir haftadır gözaltında bulunan Başkan Aziz Yıldırım “şike yapmak” ve “suç işlemek amaçlı örgüt kurarak örgüte üye olmak” suçlamasıyla tutuklandı).

Fanatik

AZİZSİLİN'Dİ

(Tesislere yaptığı moral ziyaretlerinde takıma verdiği destekle “Azizsilin” lakabını alan Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım dün resmen tutuklandı).

Foto Gol

AZİZ YILDIRIM TUTUKLANDI

Foto Maç

AZİZ YILDIRIM TUTUKLANDI, FENERBAHÇE AĞLIYOR

Fotospor

12 Temmuz 2011

ŞİKE OPERASYONUNDA 2. DEVRE

(Sadri Şener de gözaltında).

Fanatik

EYVAH EYVAH-2

(Sadri Şener ve Özgener Emniyet'te).

Foto Gol

DÜŞME YOK

(Kulüpler Birliği istedi, Federasyon kararını verdi).

Fotospor

13 Temmuz 2011

ÖZGENER VE ŞENER SERBEST

Fanatik

ORTALIK İYİCE KARIŞTI

(Mahmut Özgener, Tayfur Havutçu ve Serdal Adalı Gözaltında).

Foto Gol

14 Temmuz 2011

SERDAR ADALI VE TAYFUR HAVUTÇU İÇİN TUTUKLAMA TALEBİ

Fanatik

3.DALGA GELİYOR

(İstanbul Emniyet Müdürlüğü Organize Şube ve Özel Yetkili Cumhuriyet Başsavcısı Mehmet Berk'in talimatı ile yürütülen şike soruşturmasında sürpriz isimlerin gözaltına alınabileceği ileri sürüldü).

Foto Gol

ALT YAZIYI GÖRÜNCE ŞEKERİ 270'E FIRLADI

(Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım'ın, Sadri Şener'in serbest kalma haberini okuyunca rahatsızlandığı iddia edildi).

Foto Maç

BAŞBAKANLA DA GÖRÜŞÜYORUM

(Tutukevindeki Aziz Yıldırım'dan çarpıcı ifadeler).

Fotospor

15 Temmuz 2011

ŞİKE OPERASYONUNDA YAŞANAN SICAK GELİŞMELER "BÜYÜK PATRON"U HAREKETE GEÇİRDİ VE UEFA FEDERASYONU CENEVRE'YE ÇAĞIRDI

Fanatik

KUPA İADE

(Beşiktaş dün tarihî bir karara imza attı. Serdal Adalı ve Tayfur Havutçu aklanana kadar, geçen sezon kazanılan Türkiye Kupası iade edildi).

Foto Gol

BEŞİKTAŞ KUPAYI İADE EDİYOR

Foto Maç

HEPSİ MASUM

(Avukat Dizdar Metris'e gitti, görüştü ve yazdı).

Fotospor

17 Temmuz 2011

LİG ERTELENEBİLİR

(UEFA yetkilileri ve Türkiye Futbol Federasyonu yarın Cenevre'de buluşacak. Alınan bilgiye göre UEFA "Ligi erteleyin!" diyecek).

Foto Gol

18 Temmuz 2011

ŞİKE SORUŞTURMASINDA 3. DALGA

Fanatik

CENEVRE'DE KADER ANI

(Şikeye karışan takımların ve ligimizin kaderi bu toplantıdan sonra çizilecek).

Foto Maç

19 Temmuz 2011

TADİLAT NEDENİYLE KAPALIYIZ

(Başkan seçildikten birkaç gün sonra bombayı kucığında bulan Mehmet Ali Aydınlar, “Süper Kupa finali iptal, Lig de 5 Ağustos’ta başlamayacak” demeye hazırlanıyor).

Fanatik

UEFA: GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ

(Şikeye karışan takımlarınızı UEFA’ya almayız, süreci hızlandırın).

Foto Maç

TARİHİ HATAYA DİKKAT

(Günlerdir bazıları hem hâkim oldu hem savcı. Daha belgeler gelmeden suçlular bulundu, cezalar verildi).

Fotospor

20 Temmuz 2011

ERTELEME

(Süper kupa finali ileri bir tarihe alındı).

Foto Gol

TFF TOPU TACA ATTI

(Fenerbahçe ile Beşiktaş arasında oynanacak Süper Kupa maçı ertelendi).

Foto Maç

ADAM MI ÖLDÜRDÜ, BANKA MI SOYDU, EROİN Mİ KAÇIRDI?

(Yıldırım’ın avukatından manidar sorular).

Fotospor

21 Temmuz 2011

BEŞİ Bİ YERDE

(Şike operasyonu ile ilgili belgelerin Futbol Federasyonuna gelmesinden sonra tüm gözler tarihî kararı verecek olan Etik Kurulu’na çevrildi. Futbolseverlerin yakından tanımadığı 5 kişilik kurul, belgeleri inceleyecek ve dananın kuyruğu kopacak).

Fanatik

ŞİKE BELGELERİ FEDERASYON’DA

Foto Maç

AZİZ YILDIRIM BUGÜN MAÇTA

(Resmî siteden “Darağacında olsak bile son sözümüz Fenerbahçe” diyen Başkan için “Saraçoğlu’na gelin” çağrısı yapan sarı-lacivertli kulüp, bugün 50 bin Aziz Yıldırım maskeli taraftarla birlik mesajı verecek).

Fotospor

22 Temmuz 2011

TÜRKİYE’DEKİ ŞİKEYİ BİLİYORUZ

(FİFA, Ligimizdeki şikeyi tespit etmiş).

Foto Maç

23 Temmuz 2011

Fenerbahçe Yönetiminden Aziz Yıldırım'a:
BERABER GELDİK, BERABER GİDERİZ

Foto Gol

AZİZ YILDIRIM'A KÖTÜ HABER

(Fenerbahçe Başkanının tutukluluğuna yapılan itiraz reddedildi).

Foto Maç

GALATASARAY DA TEMİZ DEĞİL

(İhsan Kalkavan'dan şok açıklamalar).

Fotospor

24 Temmuz 2011

BİZİ KİMSE YOK EDEMEZ

(Fenerbahçe'de yönetim-muhalefet tek yumruk. Operasyona tepki çığ gibi...)

Fanatik

FENER'İ 1 GÜNDE YIKAMAZSINIZ

(Fenerbahçe Başkan Vekili Nihat Özdemir şike iddialarına isyan ederken diğer yöneticiler de gözyaşlarına boğuldu).

Foto Gol

VERİLMEYECEK TEK HESABIMIZ YOKTUR

(Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım'dan olay açıklamalar).

Foto Maç

25 Temmuz 2011

BENİ TARAFTAR AYAKTA TUTUYOR

(Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım sarı-lacivertlilerin desteğiyle ayakta kaldığını söyledi).

Foto Gol

BAĞLADIĞIMIZ TEK BİR MAÇ GÖSTERSİNLER

(Aziz Yıldırım, "Maçlarımızı tüm Türkiye izledi, şike yapıldıysa neden hiçbirini rahat kazanamadık" dedi).

Fotospor

26 Temmuz 2011

...VE LİGLER ERTELENDİ

(Spor Toto Süper Lig 9 Eylül, Bank Asya Birinci Lig 10 Eylül'de başlayacak.)

Fanatik

LİGLER ERTELENDİ

(Türkiye Futbol Federasyonu beklenen açıklamayı yaptı. Süper Lig 9 Eylül'e ertelendi).

Foto Gol

LİG 9 EYLÜL'E ERTELENDİ

Foto Maç

SÜPER LİG VE BANK ASYA ERTELENDİ

Fotospor

27 Temmuz 2011

RET

(Şike Davasında 2. Dalgaya da Aynı Karar Damga Vurdu).

Fanatik

1 MİLYON İMZA

(Şike iddialarına karşı protestolarını sürdüren Fenerbahçe taraftarı 1 milyon imza toplayıp Yıldırım'ın tutukluluğuna itiraz edecek).

Foto Gol

KARAR 15 AĞUSTOS'TA

(Şikeye adı karışan takımların kaderi bu tarihte belli olacak).

Foto Maç

ÇOK TAKIM DÜŞECEK

(Tutuklananlar “şike”den, tutuksuzlar teşvik”ten).

Fotospor

28 Temmuz 2011

FENER'İ YENMEK İÇİN OYNADIK

(Sivashlı futbolculardan açıklama: İfade vermeye hazırız).

Fotospor

30 Temmuz 2011

KOCAMAN BIRAKIYOR, ÖZAYDINLI SERBEST KALDI

Foto Gol

BEN O BAŞKANIN...

(Teknik takibe takılan konuşmaları yayımlıyoruz).

Foto Maç

KOCAMAN'IN YARDIMCISI GÖZALTINDA

(Kocaman'ın idari yardımcısı Hasan Çetinkaya gözaltına alındı).

Fotospor

31 Temmuz 2011

İSYAN BU HAYKIRIŞ

(Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım, minik bir taraftara yolladığı mektupla içinde bulunduğu zor durumu anlattı).

Foto Gol

UĞUR BORAL'A ŞİKE DAYAĞI

Foto Maç

DÜŞÜRMEYİN

(Fenerbahçe başta olmak üzere oluşturulan takımların küme düşürülmesine Süper Lig kulüplerinin yanı sıra Bank Asya 1.Lig kulüpleri de karşı çıkıyor).

Fotospor

01 Ağustos 2011

BİZİMLE BİRLİKTE OLMAK İSTEYENLER 5 AĞUSTOS'TA

SAMANDIRA'YA GELSİN

(Sonuna kadar Fenerbahçe diyen Aykut Kocaman yol haritasını gösterdi).

Fanatik

YERLİ MALI, YURDUN MALI

(Şike operasyonu nedeniyle sıkıntılı günler geçiren Fenerbahçe’de yabancı isimler tek tek ayrılırken, yerli futbolcular yuvada kalıyor).

Foto Gol

TAHKİM DÜŞÜRMEZ

(Mahkemeyi bekleme kararı kulüplere umut oldu).

Fotospor

02 Ağustos 2011

DELİL FİLAN YOK, NE DÜŞMESİ

(Abdullah Kiğılı Fotospor’a konuştu).

Fotospor

03 Ağustos 2011

AZİZ YILDIRIM: METRİS’TE AKLANACAĞIM

Fanatik

DALGADA EMRE GEL-GİT’İ

(Fenerbahçeli Emre ifade verip serbest kaldı).

Foto Gol

ŞİKEYİ YAPANLAR DÜŞÜNSÜN

(TFF Başkanı Mehmet Ali Aydınlar, fena bombaladı).

Foto Maç

ARTIK BIRAKSALAR DA ÇIKMAM

(Aziz Yıldırım’dan şok sözler).

Fotospor

05 Ağustos 2011

İŞTE O MEKTUP

(Türkiye’yi sarsan operasyona Galatasaray’ın adı da karıştı).

Fanatik

ŞİKE OPERASYONU GALATASARAY’A DA SIÇRADI

Foto Maç

TAKIM KALMAZ

(Galatasaray da soruşturmaya dâhil oldu).

Fotospor

06 Ağustos 2011

ALEX: ÇEKER GİDERİM

(Fenerbahçe’nin Brezilyalı yıldızı, “Şike iddiası kanıtlanınsın, futbolu bırakır giderim” dedi).

Foto Gol

BU DELİLLERLE DÜŞME OLMAZ

(Federasyon’un kozmik odası delindi, bilgiler sızdı).

Fotospor

07 Ağustos 2011**HAYALDİ, KÂBUS OLDU**

(Fenerbahçe Teknik Direktörü Aykut Kocaman, “Bütün kulvarlarda başarılı olacak bir takım hayal ediyordum, ama yaşanan tatsız olaylar sonrasında her şey mahvoldu” dedi).

Foto Gol

YIDIRIM İÇİN METRİS’E

Fotospor

08 Ağustos 2011**KONVOYLU İSYAN**

(Şike soruşturması kapsamında Metris Cezaevi’nde tutuklu bulunan Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım’a taraftardan büyük destek. 1000’e yakın araç Metris’e kadar büyük bir konvoy oluşturdu).

Foto Gol

09 Ağustos 2011**GALATASARAY’IN KUPASINI HANGİ HUKUKLA GERİ ALACAKSIN?**

(Yazarımız Hıncal Uluç, Mehmet Ali Aydınlar’a Soruyor).

Foto Maç

13 Ağustos 2011**KİMSE DÜŞMÜYOR**

(Yargılama kaç yıl sürerse sürsün mahkemenin kararı beklenecek).

Fotospor

14 Ağustos 2011**DARAĞACINDA OLSAK BİLE SON SÖZÜMÜZ AZİZ YILDIRIM**

(Fenerbahçe camiası son kararını verdi).

Fanatik

KORKUNÇ BİR FİLM

(Şike soruşturması nedeniyle zor günler geçiren Fenerbahçe bu süreçte maddi açıdan büyük zarara uğrarken, Topuk Yaylası’ndaki tesislere bile icra geldi).

Foto Gol

15 Ağustos 2011**SÜPER LİG 2011–2012: DANANIN KUYRUĞU KOPUYOR**

(2011–2012 sezonu 9 Eylül’de başlayacak. Ama şike operasyonunda adı geçen kulüpler Süper Lig’de olacak mı?)

Fanatik

TOP FEDERASYONDA

(Etik Kurulu, şike soruşturması ile ilgili 14 bin belgeyi 21 gün içinde inceleyip raporunu TFF’ye sundu).

Foto Gol

KARAR GÜNÜ

(Federasyon şike cezalarını açıklıyor).

Foto Maç

16 Ağustos 2011

YOLA DA TARTIŞMAYA DA BEKLEMeye DE DEVAM

Fanatik

TARİHî KARAR

(TFF Başkanı Aydınlar, şike operasyonunda gizlilik kararının kaldırılmasını istedi ve iddianamenin hazırlanmasını bekleyeceklerini belirtti).

Foto Gol

KARAR YOK, ELDE VAR SIFIR, İDDİANAME BEKLENECEK

Foto Maç

NE DEDİYEK O

(Federasyon, yargısız infazcılara değil, hakka- hukuka kulak verip “Düşme Yok” dedi).

Fotospor

17 Ağustos 2011

ALTI ŞİKE ÜSTÜ FUTBOL

(Türkiye Futbol Federasyonu kararını açıkladı; kimileri futbola döndü, kimileri şike operasyonunu sorgulamaya devam etti).

Fanatik

-BEŞİKTAŞ'I DA KURTARDIK SAYENDE

-TEŞEKKÜR ETMELERİ LAZIM

(Federasyon'da Akıllara Durgunluk Veren Diyalog).

Foto Maç

SENEYE DE DÜŞME YOK

(Aziz Yıldırım başta olmak üzere tutuklanan isimlerin yöneticilik hayatı bitirilebilir, ama kulüpler kurtarılacak).

Fotospor

25 Ağustos 2011

DEPREM

(Türkiye Futbol Federasyonu Fenerbahçe Spor Kulübü'nü Avrupa Şampiyonlar Ligi'ne Göndermiyor).

Fanatik

DEPREM

(Fenerbahçe Şampiyonlar Ligi'ne Katılamıyor).

Foto Gol

FENERBAHÇE MEN EDİLDİ, TRABZON ŞAMPİYONLAR LİGİ'NDE

Foto Maç

FENERBAHÇE DÜŞMANLARI, KINA YAKIN

(UEFA'nın tehdit kokan talebi üzerine korkan Futbol Federasyonu Fenerbahçe'yi kurban etti ve Şampiyonlar Ligi'nden çekti).

Fotospor

Kısaltmalar

<i>bk.</i>	: bakınız
<i>ET</i>	: Eklenme Tarihi
<i>Fr.</i>	: Fransızca
<i>MBTS</i>	: Misalli Büyük Türkçe Sözlük
<i>s.</i>	: sayfa
<i>TDE</i>	: Türk Dili ve Edebiyatı
<i>TFF</i>	: Türkiye Futbol Federasyonu
<i>TS</i>	: Türkçe Sözlük
<i>vb.</i>	: ve benzeri

Kaynakça

- Aksan, D. (1999). *Türkçenin Gücü* (6. bs.). Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Aksan, D. (2003). *Her Yönüyle Dil* (2. bs.). Ankara: TDK Yayınları.
- Aksan, D. (2003). *Türkiye Türkçesinin Dünü, Bugünü, Yarını* (3. bs.). Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Aksoy, Ö. A. (1993). *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü II*. İstanbul: İnkılâp Yayınları.
- Ayverdi, İ. (2005). *Misalli Büyük Türkçe Sözlük, Cilt 1*. İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı.
- Bayram, Y. (2009). *Edebî Metinlerin ve Sosyal Hayatın Temel Anlam Figürleri Olarak Edebî Sanatlar*. Ulusal Eski Türk Edebiyatı Sempozyumu (15-16 Mayıs). Adıyaman, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Besen, H. (1997). *Türkiye’de Gazetecilik, Gazeteler, Gazeteciler*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Bozkurt, F. (1999). *Türklerin Dili*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Demir, N. ve Yılmaz, E. (2003). *Türk Dili El Kitabı* (1. bs.). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Develi, H. (2007). *Dil Doktoru* (3. bs.). İstanbul: 3F Yayınevi.
- Eker, S. (2010). *Çağdaş Türk Dili* (6. bs.). Ankara: Grafiker Yayınları.
- Ergin, M. (1992). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.
- Kâhya, H. (2008). Cumhuriyet Dönemi Gazete Haber Dili Üzerinde İstatistiksel Bir Araştırma (Cumhuriyet Gazetesi Örneği). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(4), 311-327.
- Korkmaz, Z. (2007). *Gramer Terimleri Sözlüğü*. Ankara: TDK Yayınları.
- Levend, A. S. (1984). *Divan Edebiyatı (Kelimeler, Remizler, Mazmunlar, Mefhumlar)* (4. bs.). İstanbul: Enderun Kitabevi.

- Maltepe, S. (1997). Deyimlerimizin Yapısal Özellikleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- Örs, F. (2007). *Basın ve Dil*. 75. Dil Bayramı Şöleni (25-27 Eylül). Ankara.
- Özmen, M. (2010). 1990 Sonrası Mizah Dergilerinde Mizah Dili. *Türk Dili Üzerine Makaleler* içinde (ss. 523-549). Ankara: Akçağ Yayınları.
- Parlatır, İ. (2007). *Deyimler*. Ankara: Yargı Yayınevi.
- Parlatır, İ. (2009). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü* (2. bs.). Ankara: Yargı Yayınevi.
- Saraç, Y. ve Gürer, A. (2009). *Eski Türk Edebiyatına Giriş* (1. bs.). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Türkçe Sözlük*. (2005). Ankara: TDK Yayınları.
- Vardar, B. (2007). *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü* (2. bs.). İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Yazım Kılavuzu*. (2008). (25. bs.). Ankara: TDK Yayınları.
- Yıldız-Ekin, M. T. (2005). Spor Basımında Futbol Anlatım Dili: Manşetler ve Başlıklar. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XVIII (1), 93-106.
- Yüceol Özezen, M. (2001). Türkçede Deyimler Üzerine Birkaç Söz. *Türk Dili Dergisi*, 600 (II), 869-879.
- Zülfikar, H. (1991). *Terim Sorunları ve Terim Yapma Yolları*. Ankara: TDK Yayınları.

İnternet Kaynakları

- Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü*, Türk Dil Kurumu, 10.05.2011 tarihinde <http://tdkterim.gov.tr> adresinden erişildi.
- Fanatik Gazetesi*, <http://fanatik.com.tr>
- Foto Gol Gazetesi*, <http://fotogol.com.tr>
- Foto Maç Gazetesi*, <http://fotomac.com.tr>
- Fotospor Gazetesi*, <http://fotospor.com.tr>
- Türkiye'de Gazete Okuyuculuğu*, 27.02.2012 tarihinde www.serhatdundar.com, adresinden erişildi.
- Türkiye Gazetecileri Hak ve Sorumluluk Bildirgesi*, <http://tgc.org.tr>

